

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 2 (355) лютий 2020

виживання
демократія
гуманізм

ГЕНСЕК ООН ЗАКЛИКАВ ПРИПИНИТИ «ВІЙНУ ПРОТИ ПРИРОДИ»

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш закликав найбільших «виробників» парникових газів припинити війну проти природи, змінити нинішній курс та не ігнорувати питання захисту клімату, повідомляє Deutsche Welle. «Ми вже занадто довго ведемо боротьбу проти нашої планети, а тепер наша планета завдає удару у відповідь. Нашу війну проти природи потрібно припинити», — наголосив Гутерріш. Він назвав свій заклик перед початком конференції ООН «посланням надії, а не розпачу».

Також Гутерріш вказав на те, що дотеперішні зусилля з втілення заходів на захист клімату «абсолютно недостатньо» через брак політичної волі. На його переконання, людство живе в ту епоху, коли «точка неповернення вже не за горизонтом». За словами Гутерріша, наслідки підвищення температури на планеті, зокрема, частіші випадки екстремальних погодних умов, стають дедалі відчутнішими, вони матимуть жакливі наслідки для людства та інших видів на планеті.

РАДА УХВАЛИЛА ЗАКОН ПРО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАННЯ ВИДОБУТКУ БУРШТИНУ

Верховна Рада ухвалила в цілому законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання видобутку бурштину».

Згідно з пояснювальною запискою до документа, метою ухвалення законопроекту є правове врегулювання відносин щодо користування надрами з метою видобутку бурштину, припинення неза-

конного видобутку бурштину, а також створення сприятливих умов для розвитку в Україні галузі, залучення в цю галузь інвестицій і нових технологій, зростання рівня життя населення в місці видобутку бурштину, забезпечення охорони навколишнього середовища при видобутку бурштину та рекультивуванні порушених земель.

ЄС НАПРЯВИТЬ ПОНАД 20% СВОГО БЮДЖЕТУ НА ЗАХИСТ КЛІМАТУ

Рада міністрів ЄС ухвалила бюджет Європейського Союзу на наступний рік, в якому 21% витрат передбачено на боротьбу з кліматичними змінами, повідомлено на сайті Європейської Ради. Це буде досягнуто за допомогою кліматично-орієнтованих дій у декількох сферах, серед яких — дослідження і

розвиток, транспортна та енергетична інфраструктура, а також зовнішня діяльність ЄС. Наголошується, що бюджет ЄС 2020 року буде спрямований на підтримку економічного зростання і конкурентоспроможності європейської економіки, а також на досягнення інших пріоритетів ЄС.

ЛЮТИЙ

- 2 - Всесвітній день водно-болотних угідь
- День бабака
- 4 - Всесвітній день боротьби проти раку
- 9 - Міжнародний день стоматолога
- 11 - День хворого
- 15 - День пам'яті воїнів-інтернаціоналістів
- Міжнародний день дітей, хворих на рак
- Стрітіння Господнє
- 17 - День kota в Європі
- 19 - Міжнародний день захисту морських ссавців
- День Державного герба України
- 20 - День Героїв Небесної Сотні
- День соціальної справедливості
- 21 - Міжнародний день рідної мови
- 24 - Масляна
- 25 - Прийняття Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Еспоо, Фінляндія, 1991 року)
- 26 — Початок війни Росії проти України
- 27 — Міжнародний день полярного ведмеда

У ПРЕЗИДЕНТСЬКІЙ РЕЗИДЕНЦІЇ БЬЮВАЮТЬ ЧЕРВОНОКНИЖНИХ ТВАРИН – ЕКОЛОГ

Поблизу села Залісся Броварського району Київської області у президентській резиденції «Залісся» полюють на оленів та лосей, попри заборону. Про це говориться в повідомленні директору громадської організації «Київський еколого-культурний центр» еколога Володимира Борейка на сайті організації.

За його словами, в лісі валяються туші вбитих лосів і оленів, які обгризають собаки. При цьому природоохоронець опублікував фото вбитих тварин, які йому надали жителі сусідніх сіл. «Кожну суботу-неділю в районі заказника «Велеківське болото» в «Заліссі» ведуться полювання силами кількох десятків мисливців», — зазначив Борейко. «Полювання ведуться як з облавних вишок, яких в «Заліссі» близько сотні, так і з індивідуальних вишок. Так як мисливці стріляють по тваринах, будучи п'яними, вони роблять багато підранків, які потім йдуть у ліс і там гинуть. Подивіться на ці обгризані бродячими собаками туші диких тварин. Тут не тільки олені, але і лось, який зараз занесений до Червоної книги», — додав природоохоронець.

З 2020 РОКУ ЦИРКИ В УКРАЇНІ БУДУТЬ БЕЗ ТВАРИН

У 2020 році з державних цирків зникнуть вистави з тваринами. Про це на своїй сторінці в Facebook написав міністр культури, молоді і спорту Володимир Бородаєвський.

«Залишитися в минулому ганебно для України явище використання тварин у цирку. Всі державні цирки протягом року припинять використовувати тварин у циркових виставах», — написав міністр.

ВИСАДКА ТРИЛЬЙОНА ДЕРЕВ

Президент США Дональд Трамп заявив, що Вашингтон приєднається до ініціативи екологів з висадки на планеті 1 трлн дерев, на думку яких, це може значно зменшити негативний вплив промислових викидів. Про це Трамп заявив під час щорічного Всесвітнього економічного форуму в Давосі.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія KB
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Юридична адреса: 04070, м.
Київ, Конtrakтова площа, 4
Адреса для листування:
01004, м.Київ, вул.Л.Толстого, 9

e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

БЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
зреватель», Експрес online,
eko.portal, ЕКОЛОГІЯ ЖИТТЯ,
ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція суспіль-
ства на жакливий екологічний
стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була,
на час створення, одним з най-
перших неформальних антире-
жимних видань, в якому відкри-
валася правда про стан здоров'я
нації та екологічні негаразди
в країні. Газета стала рупором
демократії. В епоху тотального
замовчування та брехні на наших
шпальтах відкривалися жакні
картини радянської дійсності.

ШУФРИЧ ВБИВАВ НЕСПРОМОЖНИХ САМЦІВ

У депутата від «Опозиційної платформи —
За життя» Нестора Шуфрича заявляють, що
він полював у Намібії на диких тварин у 2013
році «з дозволу уповноважених на це націо-
нальним урядом органів». Про це йдеться в
повідомленні прес-служби Шуфрича.

«Предметом відстрілу був самець не ре-
продуктивного віку, агресивного характеру,
який підлягав відстрілу», — стверджують
у нардепа. «Нестор Шуфрич наголосив,
що предметом його мисливського інтере-
су були, виключно, самці зрілого віку, що
втратили здатність давати потомство і несуть
небезпеку як для молодших самців, так і для
місцевих жителів в окрузі», — додали у на-
родного обранця.

«ЦЕ ПРОСТО ВБИВЦІ»

Вбитих у вольєрі на території Ворон-
ківського лісництва на Волині сімох самок
ланей привезли рік тому з Рівненщини для
розведення, повідомила речниця Волинсько-
го обласного управління лісового та мислив-
ського господарства Світлана Думська.

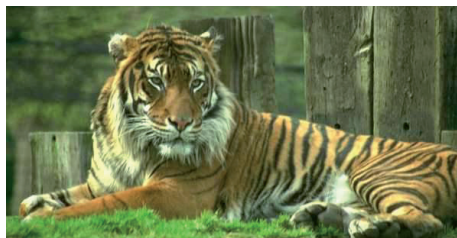
Думська додала, що вбито молодих тва-
рин, їм близько чотирьох років. Найближчим
часом їм мали випускати на волю. «Це дуже
жорстоко! Це ж вольєр, тварини були в за-
критому середовищі і вбити їх було дуже
легко. Вони були напівручними, не боялися
людей. Мисливці так не роблять. Це просто
вбивці», — підкреслила Думська. «Лісівники
припускають, що вбивці використовували
високотехнологічні засоби для пониження
шуму, так як не було чути жодного пострі-
лу», — зазначила вона.

ХАРКІВСЬКІ ТОРГАШІ ПОКИНУЛИ СОТНІ НЕПРОДАНИХ ЯЛИНОК

На вулицях Харкова покинули сотні не-
проданих напередодні Нового року ялинок.
Про це стало відомо з опублікованих світлин
місцевими мешканцями в соцмережі, пише
Status Quo.

У коментарях люди обурені, що торговці
залишили дерева просто неба. Дехто про-
понував продавцям подарувати по ялинці
соціально незахищеним громадянам.

У КИЄВІ НА ОСТРОВІ ЖУКІВ ВИЯВИЛИ ШІСТЬОХ ТИГРІВ

На столичному острові Жуків у Голо-
сіївському районі правоохоронці виявили
шістьох тигрів, яких власник залишив без на-
лежних умов для існування. Про це повідом-

ляє прес-служба поліції Києва. «Прибувши на
місце, правоохоронці оглянули територію й
виявили шістьох тигрів у вольєрах, які не від-
повідали умовам їх утримання», — йдеться у
повідомленні.

Поліцейські встановили, що за даною
адресою зареєстрована приватна влас-
ність, яка охороняється, але господар там
не проживає. «Ми розпочали кримінальне
провадження за частиною першою статті 299
(Жорстоке поводження з тваринами) Кри-
мінального кодексу України. Санкція статті
передбачає до трьох років обмеження волі.
Наразі вирішується питання щодо влашту-
вання тигрів до спецустанови», — розповів
начальник слідчого відділу Голосіївського
управління поліції Максим Сухарев.

ЧОРНЕ МОРЕ: ВСЕ БІЛЬШЕ СМІТТЯ І МЕНШЕ ДЕЛЬФІНІВ

Дослідження акваторії Чорного моря з
повітря показало, що кількість дельфінів у
групах значно зменшилася — з декількох
сотень особин до 37 тварин максимум,
повідомляє прес-служба Міжнародного
екологічного фонду Чисті моря.

Також фахівці відзначили, що у водо-
ймі стало набагато більше сміття. Вчені
досліджували море біля російського узбе-
режжя Кавказу — від Керченської протоки
до Адлера.

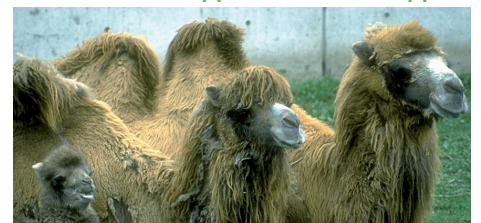
Як повідомила заступник генерального
директора фонду Анна Суботіна, кількість
дельфінів у групах може зменшуватися
через перерозподіл кормової бази. Риба,
якою харчуються дельфіни, мігрувала в інші
райони Чорного моря. Щоб визначити точні
причини такого перерозподілу, дослідники
планують вивчити стан популяції ссавців.

Що стосується сміття, вчені зафіксували
не тільки окремо плаваючі об'єкти (мотузки,
буї, шматки риболовецьких сіток, пластик),
але і близько 200 скупчень сміття у формі
острова.

Найбільша концентрація сміття — в райо-
ні східного центрального виру і на відстані
близько 50-60 км від узбережжя.

«На щастя, це поки не ті гігантські смітте-
ві острови, як, наприклад, у Тихому океані.
Але все ж варто задуматися, бо прибирати
сміття у відкритому морі — дуже дорогий
процес. Поки є єдиний спосіб змінити цю
ситуацію — перестати забруднювати плане-
ту», — прокоментував генеральний директор
фонду Василь Богословський.

П'ЮТЬ ЗАНАДТО БАГАТО ВОДИ

Влада хоче убити близько 10 тисяч верб-
людів через те, що вони п'ють багато води,
яка потрібна для гасіння лісових пожеж, що
охопили Австралію, пише The Hill.

Планується, що для ліквідації тварин
буде проведена спеціальна п'ятиденна
кампанія.

Видання зазначає, що верблюди, які
розшукують воду, навіть пробираються у
будинки місцевих аборигенів. «Тіла верблю-
дів будуть спалені або поховані», — передає
видання.

ПОВЕРНЕМО РІЧЦІ СТОРИЧНУ НАЗВУ – БОГ

ЗВЕРНЕННЯ

До «Зеленої Ради» УЕА «Зелений світ» і всіх обласних організацій.

«Подільське екологічне товариство» з міста Хмельницький вже давно виступає за повернення нашій річці Південний Буг історичної назви Бог.

Після окупації України Московією уряд доручив російському геологу Володимирі Ласкареву дослідити екологію Побожжя. Не знаючи фонетики польської мови, він помітив, що на польських картах є дві річки з «однаковою» назвою, як йому здалося, і перейменував річку Бог в Південний Буг в 1914 році через елементарну неухважність. Якби він краще вивчив це питання і підняв більш давню карту французького Гійома Левассера де Боплана, який може вважатись засновником української картографії, то він би помітив на його карті 1637–1648 року назву Бог. За часів Святослава Войовника для візантійців вона — Куву, а для слов'ян — Бокг. У літописах слов'янської доби Південний Буг згадували теж і йменували БОГ. Наприклад, у 1377 р.: «...йде борзе по ми и сгони их (берендеїв і торків) зарекою Бог». У 1425 р.: «Михалка и Всеволод идеша вборзе по Половецах и згониша их за реку Бог». Інший літопис: «Улиці приидоша межі Бог и Днестр и сегоша тама». Гідронім Бог найчастіше тлумачать через спорідненість його із найдавнішою мовою — санскритською, у якій бог (бхагу) — «той, хто наділяє добром». Давнім мешканцям Побожжя здавалось, що надане річці ім'я сприятиме отриманню матеріального, а можливо, й ідеального — неутілітарного — зиску, якомусь добру, що принесе людям ця ріка. Та це й не дивно, тому що Поділля є перлиною України і багата родюча земля вразила турецького мандрівника Евлія Челебі: «...станеш ногою на землю, а з неї мед тече (рої земляних бджіл). В лісах повно дичини, а в ріках риби. Коло кожного села є ставочок з млином і люди мають і воду, і рибу, і борошно. Я бачив диво-млин, який приводився в дію пригоріною водою».

8 грудня цього року за нашою ініціативою відбувся круглий стіл у Вінницькій академії неперервної освіти при участі істориків, краєзнавців і лідерів громадських організацій, який одностайно підтримав ініціативу хмельничан про повернення нашій річці назви Бог. Вінницька обласна організація УЕА «Зелений світ» підтримує деколонізацію і деколонізацію України і просить громадськість України підтримати повернення річці П.Буг історичної назви Бог.

**Голова ВОО УЕА «Зелений світ»
Валерій Кульматичкий**

СВЯТОШИНСЬКИЙ «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ» ВІДЗНАЧИВ 30-ЛІТТЯ

15 січня в приміщенні Музею шістдесятництва Віктор Ткаченко презентував книгу «Святошинський «Зелений світ» у часовій перспективі». Прийшли ветерани боротьби за незалежність України, котрі понад 30 років виборювали українську державність й захищали її національні інтереси від зовнішніх та внутрішніх ворогів.

Автор книги подарував директору музею Олені Лодзинській архівні раритети початку 1990-х.

Серед учасників заходу були люди, котрі згадуються у книзі, котрі активно боролися за українські ідеали, екологію і культуру. Виступив й Петро Гудим — автор та виконавець пам'ятних знаків Василю Стусу, які були встановлені у скверах Стуса впродовж понад семилітньої боротьби за увічнення пам'яті Василя Стуса.

Також у заході взяли участь учителі шкіл, з якими впродовж 30 років співпрацювала Святошинська районна організація «Зелений світ». Зокрема, завуч столичної школи №235 Стефан Анастасія Іванівна розповіла про спільну екологічну діяльність шкільного колективу та прочитала вірші Віктора Ткаченка.

Щира подяка директору та колективу музею шістдесятництва за сприяння у проведеному презентації книги!

Світлина із заходу люб'язно надав Володимир Гелаш.

СУД ТИМЧАСОВО ЗАКРИВ ХУТРОВУ ФЕРМУ У СІНГУРАХ

У Житомирі суд ухвалив тимчасово закрити хутрову ферму у Сінгурах, таку ухвалу виніс Житомирський окружний адміністративний суд. «Тимчасово зупинити діяльність ТОВ «Профна» в Сінгурах, де вирощують норки, до моменту отримання цим товариством позитивного висновку з оцінки впливу на довкілля», — сказано, зокрема, у рішенні суду.

На суд прийшли як представники підприємства, так і активісти, що виступають за закриття ферми. Вони казали, що задоволені сьогоднішнім рішенням та вважають його справедливим. «Перемога в суді! Щойно Держекоінспекція виграла позов проти хуторферми голландського бізнесмена в Сінгурах і, увага, суд заборонив фермі здійснювати діяльність (забруднювати повітря) до проходження процедури

оцінки впливу на довкілля та отримання дозволу на забруднення повітря», — прокоментував судові рішення організатор акції протесту Руслан Хоменко.

За його словами, жителі села Сінгури виступають за закриття норкової ферми. Сінгурівці проти діяльності жорстокого та брудного виробництва і засвідчать це на громадських слуханнях.

АКТИВІСТИ ПОКАЗАЛИ СМІТТЯ У КАРПАТАХ ПІСЛЯ СВЯТ

Активісти опублікували фото із засміченими Карпатами. За їх словами, сміття залишилось після святкування Нового року.

«Яким бачать святкування нового року гори Карпати. Їм так не вистачає сортування і відповідального ставлення кожного з нас до утворення сміття і його викидання. Можливо саме час почути гори і побачити, скільки всього ми залишаємо в Карпатах і поставити собі питання: куди це все має дітися?» — йдеться у повідомленні.

«МИ СПОЖИВАЄМО БІЛЬШЕ, НІЖ НАМ НЕОБХІДНО»

Українська співачка кримськотатарського походження, переможниця «Євробачення-2016» Джамала назвала кліматичний колапс головним розчарування останніх десяти років.

«Ми, люди, не знайшли рішення, як нагодувати кожну дев'яту людину, яка не просто не доїдає, а голодує. Те, що у нас кліматичний колапс, і ніхто не знає рішення, як це все-таки змінити. Ми споживаємо більше речей, ніж нам необхідно. Наприклад, я купую їжі рівно стільки, скільки я можу з'їсти. Купую, наприклад, дитині два йогурти, а не п'ять, щоб вони там зіпсувалися. Ви можете сказати, що кліматичні зміни не залежать від цього, але все одно, якщо все це взяти разом, все це між собою дуже пов'язано. І це розчарування, що ми так і не знайшли вирішення. А нове покоління буде бити нас за це по голові, що ми — такі дорослі, але не знайшли рішення. Невипадково зараз Грета (Тунберг) — головний герой. Цього року, наприклад. Тому що у нас є в цьому потреба», — зазначила Джамала.

ВETERАНИ ЗУСТРІЛИСЯ У НОВОМУ РОЦІ

З нагоди підбиття підсумків діяльності Київського товариства політ'в'язнів та репресованих у 2019 році та з нагоди Різдва Христового й Нового року відбулося засідання в Палаці ветеранів. На засіданні були присутні керівник прес-служби УЕА «Зелений світ», голова Секретаріату ВОВ Віктор Ткаченко та заступник голови Хмельницького обласного відділення ВОВ Матвій Кузьма Іванович. Учасники заходу, зокрема, обмінялися привітаннями та подарунками.

НАЙБІЛЬШІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

Поки увага медіа та суспільства прикута до глобального, ми хочемо нагадати, що Україна потерпає одночасно від декількох екологічних загроз, кожна з яких може обернутися катастрофою.

Згідно з найгіршими прогнозами екологів, за 20 років степ підійде до Києва, за 50 — Дніпро обміліє вдвічі, а за 100 — країна може залишитися без лісів.

З початком війни Донбас — великий промисловий регіон, в якому було розташовано близько 4 500 потенційно небезпечних промислових об'єктів — опинився на порозі екологічного лиха.

З 2014 по 2017 рік на підприємствах регіону було зафіксовано понад 500 випадків порушень та аварійних ситуацій, частина яких пов'язана з небезпекою для людей та навколишнього середовища.

Пошкоджень зазнали найбільш екологічно небезпечні виробництва регіону: Ясинівський, Авдіївський і Єнакіївський коксохімічні заводи, Єнакіївський, Макіївський та Донецький металургійні заводи, Торецький феросплавний завод, Алчевський металургійний комбінат, Лисичанський нафтопереробний завод, Донецький казенний завод хімічних виробів, Сіверодонецький завод «Азот» та Горлівський «Стирол», Слов'янська, Луганська, Вуглегірська та Миронівська теплові електростанції тощо.

Під час боїв неодноразово пошкоджувалась інфраструктура, що призвело до зупинки систем водовідведення шахтних вод та у низці випадків — до повного затоплення шахт.

Грунтові води на Донбасі знаходяться дуже близько до поверхні. Якщо починаються перебої з електропостачанням, й насоси, які відкачують воду, не працюють, шахти одразу затоплює.

«Неминучим наслідком масштабного затоплення шахт стане підтоплення навколишніх територій і просідання поверхні, яке виведе з експлуатації будівлі і комунікації, включаючи підземні газопроводи, каналізаційні та водопровідні системи. Підтоплення шахт призводить до забруднення підземних та поверхневих вод залізом, хлоридами, сульфатами, іншими мінеральними солями і важкими металами», — йдеться у звіті ОБСЄ.

Екологи наголошують: війна пошкодила усі без винятку компоненти навколишнього середовища. Забруднилися повітря, ґрунт, вода, пошкоджені значні площі землі, знищені рослини, зокрема, на заповідних територіях.

Великої шкоди природі Донбасу завдають пожежі.

По-перше, загоряння трапляються внаслідок використання запальних боеприпасів.

По-друге, пожежі поширюються в результаті займання трави, яку за відсутності пожежної техніки неможливо загасити.

По-третє, щоб завадити просуванню противника, сторони конфлікту роблять тактичні підпали лісосуши.

«За перші чотири місяці війни було

спалено 20% захопленої території, — розповідає аналітик та еколог МБО «Екологія-Право-Людина» Катерина Норенко.

«Порівнюючи точки загорянь на супутникових знімках, ми побачили, що за сухий сезон 2014 року трапилося в 15 разів більше пожеж, ніж за той самий сезон 2013 року. Така тенденція продовжується і надалі.

Пожежі руйнують природні степові угруповання (які на Донбасі одні з найкращих в Україні), древні соснові ліси, які важко відновити, знищують цілі території природно-заповідного фонду, включно із рослинами Червоної книги України», — пояснює Норенко.

Значних пошкоджень під час конфлікту також зазнали земельні ресурси. Через розриви снарядів у землю потрапили небезпечні речовини. За словами екологів, від кожного вибуху снарядів «Граду» в ґрунт уходить мінімум півкілограма сірки і ще стільки ж залишається в повітрі.

«На мою думку, найбільш небезпечним є забруднення від вибухів. Кожен вибух будь-якого боеприпасу — це викид у повітря колосальної кількості хімії.

Кожен снаряд «Граду» повністю наповнений реагентами. Коли він вибухає, ці реагенти переходять в газоподібну фазу та лишаються в повітрі. Таких снарядів використовували десятки тисяч», — запевняє «УП» голова Української природоохоронної групи Олексій Василюк.

Окрім сірки, у вирвах від снарядів можуть бути такі важкі метали як свинець, кадмій, нікель, цинк, титан, ванадій, марганець, стронцій, залізо, хром, купрум, станум, галій, кобальт, цирконій і навіть ітрій. Небезпечні речовини можуть викликати у людини чисельні захворювання.

«Поки не завершаться обстріли, не припиняться і забруднення ґрунту, — запевняє Катерина Норенко. — Обробляти таку землю та споживати вирощені продукти без спеціальної рекультивації не можна. Важкі метали накопичуються в організмі та спричиняють зміни в нервовій та серцево-судинній системах, аутизм, ниркову недостатність, порушення обміну речовин, а також можуть спричинити внутрішньоутробну загибель плоду».

Питання, як змінити критичну екологічну ситуацію в ОРДЛО в умовах воєнного конфлікту, що не вшухає, є відкритим. Поки що залишається лише моделювати подальший розвиток подій у контексті підписання багатостраждальної формули Штайнмаєра.

За розвіданими запасами бурштину Україна посідає третє місце у світі, поступаючись лише Польщі та Росії.

Проте на законодавчому рівні видобуток бурштину в нашій країні досі не врегульований. Це тільки заохочує бурштинокопачів, а правоохоронці найчастіше не тільки не переймаються проблемою, але й самі беруть участь у нелегальних схемах. Рівненську, Волинську та Житомирську області, в яких зосереджені основні запаси бурштину, давно називають «Бурштиною народною республікою». «БНР» живе за своїми законами і правилами.

За даними НАБУ, кришуванням схем на державному рівні займалися зокрема екснардепи Борислав Розенблат та Максим Поляков. Проте їхню провину досі не доведено. Економіка недоотримує сотні мільйонів доларів, а легалізація видобутку

мінералу часто служить інструментом політичного піару.

За політичними інтригами забувається, що нелегальний видобуток бурштину шкодить не тільки економіці, а й екології.

У 2015 році президент Петро Порошенко заявив, що 90% бурштину в Україні видобувається нелегально під «міліцейським, прокурорським, СБУшним дахом» й дав силовикам два тижні «для ліквідації кришування видобутку».

Слідом прем'єр-міністр Арсеній Яценюк доручив парламенту ухвалити закон щодо ліцензування видобутку бурштину, держмонополії та проведення відповідних природоохоронних заходів, адже «те, що відбувається на цих територіях — просто знищення навколишнього середовища». Втім, закон так і не було прийнято.

На початку 2018-го наступник Яценюка Володимир Гройсман визнав, що поки не бачить шансів на ухвалення Радою закону про легалізацію видобутку бурштину, а можливості уряду у врегулюванні цього питання «дуже обмежені».

Несанкціоноване бурштинокопання призводить до знищення лісів та пошкодження ґрунту. В лісах державних лісгоспідприємств, які координуються Київським, Волинським, Житомирським та Рівненським обласними управліннями лісового та мисливського господарства, через незаконний видобуток бурштину пошкоджено понад 6 тис. гектарів землі.

«Через нелегальний видобуток бурштину знищуються ліси та болота, забруднюються річки, змінюється гідрологічний режим, втрачається родючий шар ґрунту», — зазначає у коментарі УП аналітик міжнародної благодійної організації «Екологія-Право-Людина» Петро Тестов.

Він наголошує і на соціальному аспекті проблеми: «У районах, охоплених видобутком бурштину, фактично немає державної влади, місцеві мешканці з юнацтва звикають до великих незаконних заробітків, не хочуть працювати легально».

Як наслідок, після падіння цін на бурштин, колишні бурштинокопачі продовжують незаконну діяльність в інших сферах — наприклад, займаються нелегальною вирубкою лісу.

12 серпня під час візиту на Житомирщину президент Зеленський зазначив, що проблема нелегального видобутку бурштину досягла рівня екологічного лиха, а обсяги чорного ринку сягають 500 млн доларів на рік.

У зв'язку з цим президент доручив тодішньому голові Нацполіції Сергію Князеву звільнити керівників райвідділів поліції у дев'яти районах Рівненської, Волинської та Житомирської областей, а в.о. голови СБУ Івану Баканову — керівників СБУ в цих областях (хоча за два місяці до того сам звільнив очільників силовиків на Рівненщині та Волині). Невдовзі Князев відзвітував, що звільнив керівників поліції в цих районах. Реакції від Баканова не було, тому згодом Зеленський сам підписав указ про звільнення начальника СБУ в Житомирській області.

«Ця проблема реально набула масштабу екологічного лиха, — запевнив Зеленський. — Тисячі гектарів лісів перетворено на пустелі. Ми розуміємо, що люди полюють на бурштин. Це реальна війна — я по-іншому не можу

Початок на ст. 4

сказати — війна кримінальних авторитетів з державою, яка прикривалася і поліцією, і СБУ і прокуратурою».

На початку вересня президент доручив прем'єр-міністру Олексію Гончаруку й міністру фінансів Оксані Маркаровій розробити законопроект про легалізацію видобутку бурштину до 1 жовтня, а депутатам — прийняти його до 1 грудня. Законопроект, зокрема, посилює відповідальність за нелегальний видобуток мінералу.

«Наразі президент вже зареєстрував законопроект, який збільшує покарання за незаконний видобуток бурштину, а уряд презентував законопроекти щодо спрощення процедури видобутку, — наголошує Петро Тестов. — Дуже важливо, аби всі проекти з видобутку бурштину проходили оцінку впливу на довкілля. Інакше ми отримаємо місячні ландшафти та знищення цінних природних територій, тільки цілком легально».

Лісистість нашої країни становить лише 15,9%, проте Україна є шостою в Європі за запасами деревини. Незаконна вирубка лісу є ще однією екологічною проблемою. Особливо вона актуальна в Карпатах.

За останні роки площа Карпатських лісів суттєво зменшилася, що видно на супутникових знімках. Нещадно вирубують навіть буковинські праліси, внесені до списку світової спадщини ЮНЕСКО.

Масове знищення дерев спричиняє паводки, бо поріділі ліси не затримують воду (втім, за словами екологів, основною причиною катаклізмів є забудова та знищення заплав, куди має виходити вода).

«Рубки лісу — це нормальна практика. Вони проводяться і в країнах ЄС, і в США. Проте потрібно обов'язково враховувати природоохоронні аспекти. Чого майже немає в Україні. Тут відбуваються масові неаргументовані рубки в природно-заповідному фонді та ігноруються вимоги міжнародних конвенцій щодо охорони флори та фауни», — зазначає Петро Тестов.

Щоб запобігти незаконній вирубці карпатських лісів, у 2015-му Рада запровадила мораторій на експорт необробленої деревини до Євросоюзу. Втім, браконьєрів це не зупинило, а український ліс за сирими схемами досі експортується до держав ЄС, де ведуться на дешеву деревину. Як свідчить минулорічне дослідження британської неурядової організації Earthsight, що протягом двох років розслідувала корупцію в сфері лісоматеріалів в Україні, наша країна є найбільшим постачальником «чорної» деревини в ЄС. Обсяги вивозу перевищують всі країни Латинської Америки, Африки та Південної Азії разом.

Зазначається, що у 2017 році обсяг європейського імпорту деревини з України перевищив позначку в 1 млрд доларів, причому «щонайменше 40% цього лісу було заготовлено або продано незаконно, за допомогою корупційних дій».

У дослідженні стверджується: «Деревина ймовірно незаконного походження продовжує наповнювати ЄС. Шокуючим є те, що серед покупців виявилися кілька багатомільярдних фірм, зокрема три найбільші виробники дерев'яних панелей у світі, найбільша в світі паперова компанія і другий за величиною виробник пиломатеріалів в Європі. Власники цих компаній — в числі найбагатших людей Європи».

Екологи зазначають, що із введенням у

2017-му в дію закону «Про оцінку впливу на довкілля» громадськості отримала можливість впливати на вирубки лісів.

«Нам вдалось обмежити в низці лісгоспів рубки вздовж річок і зобов'язати охороняти рідкісні види флори та фауни, — запевняє Петро Тестов. — Проте, проблем дуже багато — в першу чергу треба розділити функції Держлісагентства, яке зараз і веде господарчу діяльність, і керує лісгоспами, і призначає рубки, і контролює правильність їх проведення».

Перший крок уряд вже зробив — перепідпорядкував Держлісагентство оновленому Міністерству енергетики та захисту довкілля. Наступним кроком має стати прийняття євроінтеграційного закону «Про Смарагдову мережу Європи», який дозволить зберегти найбільш цінні ліси».

Донедавна кримінальна відповідальність за знищення лісу наставала лише після надання істотної шкоди на понад 2 млн грн. Втім, 25 квітня 2019-го народні депутати зменшили цей поріг до 20 тис. грн.

Нещодавно в інтерв'ю «ЄП» торговий представник України Тарас Качка, який брав участь у розробці економічної частини Угоди про асоціацію з ЄС, запевнив, що представники нової влади «готові реформувати лісове господарство до такого рівня, в якому можна скасовувати мораторій» на експорт лісу в країни ЄС.

Широкому загалу смітєва проблема стала відома три роки тому після сумнозвісної пожежі на Грибовицькому сміттєзвалищі під Львовом, яка призвела до загибелі чотирьох людей та причинила смітєву кризу в місті.

Проблема набула політичного забарвлення: мер Львова Андрій Садовий звинуватив центральну владу на чолі з президентом Порошенком і прем'єром Гройсманом в організації смітєвої блокади з метою політичного тиску на нього.

Глава уряду у відповідь дорікнув, що за 11 років в посаді Садовий «міг би побудувати вже 15 таких сміттєзвалищ і переробних заводів». Втім, проблема стосується не тільки Львівщини та носить комплексний характер.

Першою причиною смітєвої кризи є низький рівень екологічної свідомості як пересічних громадян, так і місцевих чиновників. Другою — неефективність державного екологічного контролю. Третьою — низькі штрафи за порушення екологічного законодавства.

Щороку в Україні утворюється більше 474 млн тонн відходів, з яких 26 млн тонн — тверді побутові та сільськогосподарські, а 448 млн тонн — небезпечні.

За обсягами утворення небезпечних відходів наша країна лідирує серед 105 країн, які ведуть таку статистику. При цьому переробляють в Україні лише 3,2% відходів. За даними Міністерства екології, станом на 2016 рік в Україні існувало близько 33 тисяч несанкціонованих сміттєзвалищ та полігонів.

«Сміттєзвалища забруднюють повітря, ґрунти і підземні води, — підкреслює у коментарі УП керівник юридичного відділу МБО «Екологія-Право-Людина» Ольга Мелень-Забрамна. — Це в свою чергу може призвести до забруднення води в криницях людей, які живуть біля сміттєзвалищ, та довоколишніх водойм важкими металами, які є канцерогенами та можуть викликати онкологію. Найгірше, що сміттєзвалища

можуть самозайматися».

Як пояснює еколог, неконтрольоване спалювання відходів може спричинити респіраторні, серцеві і онкологічні захворювання. Продукція, яка вирощена на землі поблизу сміттєзвалища, буде непридатною для споживання через забруднення важкими металами й іншими небезпечними речовинами.

Екологи констатують, що за останні п'ять років прогрес в сфері реформ системи поводження з відходами був мінімальний: було розроблено та схвалено Національну стратегію управління відходами, проте необхідні ключові законодавчі акти в цій сфері так і не прийняті.

«Потрібно підвищувати штрафи і відповідальність за порушення екологічного законодавства, законодавства про відходи. Також запроваджувати принцип розширеної відповідальності виробника».

Виробник повинен відповідати за те, щоб його продукцію безпечно переробили чи утилізували. Цей принцип давно і ефективно діє в Європі. Крім того, треба ліквідовувати старі несанкціоновані сміттєзвалища і будувати сучасні полігони, які би обслуговували декілька адміністративно-територіальних одиниць», — зазначає Ольга Мелень-Забрамна.

Наразі єдиним діючим в Україні сміттєспалювальним заводом залишається «Енергія» в Києві, який переробляє близько 25% обсягу твердих побутових відходів мешканців столиці. Втім, робота підприємства забруднює шкідливими речовинами атмосферу, а обладнання є застарілим та потребує модернізації.

Завод планують оснастити системою хімічної очистки, що дасть змогу в п'ять разів зменшити шкідливі викиди. Проте екологи вважають, що сміттєспалювальні заводи не вирішують ситуацію.

«Європа помалу відмовляється від сміттєспалювальних заводів, бо вважає, що такими великими інвестиціями в будівництво заганає себе в глухий кут. У Швеції, наприклад, сьогодні на сміттєспалювальних заводах вже немає сміття».

Все максимально переробляється та повторно використовується. Наразі для нас критично важливе роздільне збирання відходів у всіх населених пунктах», — запевняє Ольга Мелень-Забрамна.

Також, наголошує еколог, у великих містах потрібно запроваджувати роздільний збір органічних відходів, які іноді складають до 40% нашого смітєвого баку і через гниття утворюють метан.

Головна водна артерія України — Дніпро — також переживає не кращі часи. Тут існує низка проблем. Перша — обміління, яке відбувається внаслідок твердого стоку приток, таких як Десна, Прип'ять тощо. Друга — цвітіння води.

Кожен рік горіхом заростає близько 5% Київського водосховища, і через це його площа, за оцінками вчених, щороку зменшується на 2 квадратних кілометри.

І, нарешті, браконьєрство, через яке риби в Дніпрі з кожним роком стає все менше. Екоактивісти звертають увагу, що в умовах зміни клімату питання дефіциту води й доступності водних ресурсів набуває все більшої актуальності.

Наразі немає стратегічного бачення уряду, що за 50 років буде з Дніпром, як будуть розподілені водні ресурси тощо.

Дмитро Кузубов

ШИПШИНА ВІД ГРИПУ Й ЗАСТУДИ

Шипшина називається дикою тро-яндою — дикий чагарник сімейства розоцвітих. Вона цінується не за квіти, а за цілющі ягоди — джерело корисних речовин і вітамінів для відновлення здоров'я та підтримки імунітету. Ягоди шипшини досягають у вересні-жовтні й вважаються одними з найцінніших дарів осені, які потрібно встигнути зібрати.

Ягоди шипшини містять: вітаміни — А, В (В1, В2 і В3 — РР), С, К, Е; мінеральні речовини: калій, кальцій, залізо, магній, марганець, натрій, цинк, фосфор, мідь, хром. Шипшина дуже багата на вітамін С. Для порівняння: у плодах шипшини його в 40—50 разів більше, ніж у лимоні, і в 7—10 разів більше, ніж у чорній смородині. 7—10 ягід не подрібненої шипшини — добова доза вітаміну С для дорослої людини.

За вмістом каротину ягоди також на першому місці в порівнянні з морквою й обліпихою. Завдяки високому вмісту вітамінів А і Е плоди шипшини мають антиоксидантні властивості. Крім цього, ягоди містять флавоноїди, ефірні олії, пектини, дубильні речовини, яблучну та лимонну кислоти.

У чому користь шипшини?

- Лікує від застуди, грипу, зміцнює імунітет. Чай із шипшини — відмінний загальнозміцнювальний і тонізувальний засіб. Особливо рекомендується за гіповітамінозу.
- Прискорює одужання, полегшує симптоми й ускладнення після грипу.
- Знижує тиск крові (для гіпертоніків).
- Лікує туберкульоз, виразки шлунку, атеросклероз, недовкрів'я.
- Покращує апетит і роботу шлунково-кишкового тракту.
- Заповнює запас заліза в організмі. Як і гарбуз, шипшина — добре джерело заліза.
- Розчиняє камені в жовчному міхурі та виводить токсини з організму.
- Загоює рани, зокрема, від укусів змій (ягоди здатні «витягувати» отруту, знезаражувати та заліковувати укуси змій).
- Покращує стан шкіри, волосся та нігтів: для цього застосовують олію на основі шипшини.

Рецепти лікувальних чаїв і настоїв із шипшини

Шипшина в термосі. На ніч засипте ягоди в термос (100 г ягід на 1 л води), залийте окропом. Пити можна вже наступного ранку.

Для зміцнення імунітету рекомендується відвар з 1-2 ст.л. ягід шипшини на 1 л води. Ягоди засипте в чайник або термос і залийте окропом. Перед вживанням можна додати ложку меду.

Шипшина з малиною. Візьміть у рівних частинах ягоди шипшини та малини

(свіжої або замороженої) і залийте 200 мл окропу. Дайте настоятися, пийте 3-4 рази на день.

Шипшина з травами. Приготуйте суміш (2:1:1) — подрібнені плоди шипшини, материнка та м'ята перцева. Додайте 1 склянку окропу, після настоювання приймайте по 1/3 склянки 3 рази на день. Добре допомагає за застуди.

Як приймати настій шипшини

Для тонізувального ефекту приймайте настій шипшини за 20 хвилин до сніданку. Для лікування застуди — приймайте ввечері перед сном. Як жовчогінний засіб — по 1/3 склянки за 20-30 хвилин до їжі, 3 рази на день.

Загальна норма приймання: для дорослих — 1 склянка на день, для дітей до 12 років — півсклянки на день. Настій шипшини можна приймати протягом 2 тижнів, після чого необхідно зробити перерву 1 тиждень. Неінфекційна жовтяниця може виникнути саме за вживання шипшини у великій кількості.

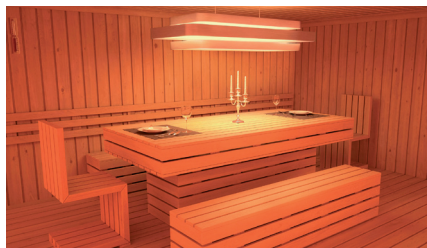
Як і будь-які ліки, шипшина має свої протипоказання.

Настій шипшини не рекомендується приймати за:

- загострення виразки;
- серйозних проблем із серцем;
- тромбофлебітів (і всім, хто має схильність до утворення тромбів);
- гастриту з високою кислотністю шлунка;
- жовчнокам'яної хвороби та запорів.

Пам'ятайте, що при серйозних проблемах із здоров'ям, консультація лікаря є обов'язковою.

ЧИМ І КОМУ КОРИСНІ ЛАЗНЕВІ ПРОЦЕДУРИ

У лазні на людину впливають пар, вода і висока температура. Вони цілюще впливають на весь організм: стимулюють кровообіг, активізують обмінні процеси, поліпшують стан внутрішніх органів і опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної і дихальної систем. Крім того, через те, що відкриваються на розігрітій шкірі пори, виділяється від 0,5 до 1,5 л поту, з яким з організму виводяться молочна кислота, сечовина, солі та інші продукти обміну речовин, пише «Мой ребенок».

У результаті звільнені від шлаків органи найкраще виконують свої функції. Лазневі процедури покращують роботу нирок і процес травлення, підвищують апетит і знижують кислотність шлункового соку. Повним людям лазня теж приносить багато користі: той, хто бажає позбутися зайвих кілограмів, ходите до неї, щоб спалити жир. Лазня сприяє збільшенню кількості молока у годуючих матерів! Лазневі процедури прискорюють обмін речовин, покращують газообмін в легенях, сприяють розширенню бронхів, через

що рекомендується людям із захворюваннями дихальної системи. Крім того, гарячий пар, впливаючи на слизову оболонку носа і шкіру, допомагає викинути нежить і зменшити набряки, викликані респіраторною інфекцією.

Але більшість відвідувачів лазень приходять туди не тільки за фізичним розвантаженням, але і за емоційним і психічним. Лазня здатна поліпшити стан при неврозах і неврозоподібних розладах, головних болях, страждаючим ревматизмом, запальними захворюваннями зв'язок і сухожилів, поліартритом, подагрою, остеоартрозом колінного або стегнового суглоба. Після лазні шкіра очищається від пилу і поту, ороговілих клітин епітелію, насичуючись киснем.

Увага! Лазня протипоказана при гострих формах будь-яких захворювань! При підвищеній температурі, відкритих ранах, гнійних захворюваннях шкіри.

При ревматизмі корисна і російська лазня, фінська сауна, тому що основна лікувальна дія досягається шляхом глибокого прогрівання. При загостренні захворювання не варто паритися, але у випадку легкого нездужання тепло допоможе розслабити м'язи і прогріти суглоби.

Радикуліт. У цьому випадку потрібно не тільки прогрівати тіло, але і розтирати попереки. При радикуліті в лазні ефективні масажі: руками і віником, прикладання до хворої зони ялинових гілок.

Органи дихання. Простудні захворювання, які проявляються запаленням верхніх і нижніх дихальних шляхів, відмінно піддаються впливу лазневих процедур на початковій стадії розвитку. Пар або сухе тепло рятують від закладеності носа, покращує відточення мокротиння. Якщо на камені вилити настій лікарських трав, пар насититься їх цілющими ефірними оліями. У такому разі лазня впливає як інгалятор.

Серцево-судинна система. Унікальність банних процедур в тому, що вони допомагають при гіпертонії, так і при гіпотонії. Потрібно лише дотримуватися певних правил. Наприклад, контрастний вплив жару і холоду краще замінити помірними засобами. Але в цілому різні лазневі техніки покращують кровообіг, підвищують тонус організму і серця, знімають нервову напругу.

Нирки. Лазня незамінна при лікуванні нирок. Вона розвантажує їх, виводячи токсини через пори, нормалізує водний баланс.

Шлунково-кишковий тракт. Лазневі процедури прискорюють обмін речовин, що негайно позначається на стані і роботі шлунково-кишкового тракту. Дотримуючись будь-якої програми зниження ваги, не потрібно забувати про лазні. Вона допоможе позбутися від зайвого: рідини, жиру, токсинів.

Імунітет. Не забувайте, що контраст жару і холоду посилює опірність організму вірусам і бактеріям. Так що любителі підтвердять, лазня — найкращий спосіб профілактики грипу та інших застудних захворювань.

ВІДВЕРТА ФОТОСЕСІЯ НА ПІДТРИМКУ ТВАРИН

Студенти ветеринарного факультету університету Мессі в Новій Зеландії знялися без одягу, з тваринами для благодійного календаря на 2020 рік. 50 голих хлопців та дівчат знімали взимку і навесні. Щоб потрапити в календар, їм доводилося мокнути під дощем і мерзнути на вулиці без одягу, повідомляє obozrevatel.com з посиланням на Daily Star.

На сторінках календаря вони позують на фермі з різними тваринами, в тому числі коровами, кіньми, собаками і вівцями. «Зйомки були досить хаотичними. Щоб отримати правильні кадри, на яких прикриті все, що потрібно, потрібно було узгодити дії численних голих людей і тварин», — розповіла 22-річна студентка Кейтлін Уайт, яка брала участь у створенні календаря. Оголений календар можна придбати за 7,70 фунтів стерлінгів (приблизно 230 грн). 10% виручки студенти планують віддавати організації Pet Refuge New Zealand, яка допомагає тваринам, які постраждали від домашнього насильства.

ЗУПИНИМО ДЕРИБАН ЗЕМЕЛЬ НАЦПАРКУ «СВЯТІ ГОРИ»!

Директор національного парку «Святі гори» Сергій Приймачук роздає землі «свого» нацпарку під забудівлю! Підписи проти цього дерибану збирали екоактивісти на сторінці ЕкГ «Печеніги».

Згідно з Указом Президента «Про створення національного природного парку «Святі Гори», без вилучення у користувачів цього парку було передано 28711 гектарів — можна уявити, як при такому підході вони охороняться...

Тут забороняється будь-яка діяльність, що може негативно вплинути на стан природних комплексів, а із споруд дозволяється тільки влаштовувати і обслуговувати туристські маршрути і екологічні стежки.

Пан Приймачук вважає, що в цій зоні можна будувати турбази, санаторії та інші рекреаційні об'єкти. Він не має навіть мінімальних біологічних знань, і тому просто не розбирається, що повинен охороняти: заплавні луки вважає пустирем.

Природно-заповідний фонд є загальнонаціональним надбанням, і тому потребує особливого ставлення і охорони. Забезпечити їх, тим більше — керувати цією діяльністю, може тільки людина з відповідними знаннями і, головне, бажанням. Ані першого, ані другого пан Приймачук не має.

Можливо, він є гарним депутатом, можливо — гарним господарником, і був би непоганим, наприклад, начальником автотранспортної станції. Але, не ди-

ректором заповідної установи. Охорона природи точно не його.

З огляду на наведене вище, ми вимагаємо звільнити Сергія Приймачука з посади директора Національного природного парку «Святі гори» через професійну непридатність.

Сергій Шапаренко, Екологічна група «Печеніги», Харків

У ЧЕРНІВЦЯХ ЗАБОРОНИЛИ ПЕРЕСУВНІ ЦИРКИ З ТВАРИНАМИ

Чернівецька міська рада ухвалила рішення про відмову від розміщення на території міста пересувних цирків із залученням тварин, відповідне рішення було ухвалене на сесії міськради.

Ухвала передбачає, що Чернівецька міська рада припиняє надавати дозволи на проведення гастролей та розміщення цирків-шапіто із залученням тварин на території міста. Окрім того, у рішенні зазначається, що воно набуває законної чинності з моменту його голосування.

В ОДЕСІ ЗАПУСКАЮТЬ ОБМІН ЯЛИНОК НА СОЛОДОШІ

В Одесі вперше проходить акція з обміну використаних ялинок (сосен, ялиць) на солодоші. За інформацією прес-служби міськради, кожна людина, яка прийняла рішення позбавитися після новорічних свят від ялинки, може зробити це в спеціально відведеному місці, а не біля сміттєвих контейнерів. «Замість хвойних дерев можна отримати цукерки або інші солодоші. Акція триватиме до 1 лютого», — повідомили в прес-службі.

Для прийому хвойних дерев у всіх чотирьох районах Одеси відведено місця під «пункти прийому».

ПЦУ ЗАКЛИКАЛА УКРАЇНЦІВ ВІДМОВИТИСЯ ВІД ЖИВИХ ЯЛИНОК

Православна церква України закликала не зрізати живі ялинки, а шукати екологічні варіанти, йдеться у сюжеті ТСН. З посиланням на відповідні цитати Святого письма церква радить вірянам на Новий рік не купувати зрубані ялинки і не нищити природу.

Як альтернативу у церкві кажуть прикрашати деревця просто на вулиці або купувати ялинки в горщиках, які можна висадити. Крім того, можна обійтись лише хвойними гілочками вдома для запаху, натомість надати перевагу штучній зелені. Замінити живу ялинку у церкві також радять варіантами дерев із солодошів, книг чи хатнього приладдя.

ОДНЕ ІЗ СЕМИ ПРИРОДНИХ ЧУДЕС УКРАЇНИ ЗНИКАЄ

Катастрофічне обміління озера Світязя на Волині може призвести до повного зникнення цього унікального водоймища, одного із 7-ми природних чудес України. «Якщо нічого не робити, якщо так само по 10 метрів падатиме вода, то озера там скоро не буде», — такий невтішний прогноз дав еколог Олександр Соколенко, передає «Обозреватель».

За словами Соколенка, озеро мають обстежити фахівці — тільки вони зможуть

визначити точні причини висихання Світязя і, відповідно, запропонувати заходи для його порятунку. «Зараз ми можемо говорити тільки про якісь імовірні причини. Підстав для обміління озера чимало. Це і Хотиславський кар'єр, який відбирає воду. І плантації лохини, які відбирають ґрунтові води на навколишніх територіях. В не дуже хорошому стані перебуває дренажна система навколо озера, яка теж може сприяти надмірній втраті води», — перерахував він загрози.

Еколог звернув увагу на високі темпи обміління Світязя і припустив, що там можуть виявитися й інші, локальні проблеми. «Без обстеження фахівцями ми не можемо сказати предметно, що відбувається і що з цим робити», — наголосив Соколенко. Однак, констатував він, якщо нічого не робити, то Світязь «або зовсім втратить воду, або вона витече до якоїсь певної межі».

ЕКОАКТИВІСТИ У ФРАНЦІЇ ЗАБЛОКУВАЛИ ОФІС «АМАЗОНУ»

Кліматичні активісти у Франції заблокували логістичний центр інтернет-магазину «Амазон», йдеться в сюжеті ТСН. На їхню думку, знижки в Чорну п'ятницю лише збільшують надмірне споживання. Бо так люди купують ще більше непотрібних речей. Кілька десятків людей загородили проїзд вантажівкам із крамом. У саме приміщення компанії активісти не пускали співробітників. Правоохоронці силою відтісняли людей, деяких тягнули за руки просто по землі.

У НІМЕЧЧИНІ ЗНИЗИЛИ ЦІНИ НА ЗАЛІЗНИЧНІ КВИТКИ

У Німеччині вперше за 17 років знизили вартість проїзду в поїздах на великій відстані для того, щоб зробити залізничний транспорт більш привабливим, пише The Guardian.

Компанія поїздів Intercity Express Deutsche Bahn зменшує тарифи на 10% для тих користувачів, які подорожують на відстані понад 50 км.

У поїздах компанії також знижують ціни на спеціальні пропозиції і додаткові послуги, зокрема транспортування велосипедів. Квитки подешевшали завдяки зменшенню податку на додану вартість — за поїзду залізницею потрібно буде заплатити 7% замість 19%.

У Deutsche Bahn вважають, що зниження цін допоможе компанії отримати ще 5 млн пасажирів у 2020 році.

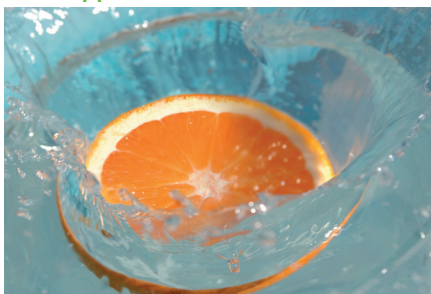
ЗООЗАХИСНИКИ ПОВЕРНУТЬ ТВАРИН У ДИКУ ПРИРОДУ

Зоозахисна організація у Франції викупує звіринців, щоби повернути тварин у дику природу. Для цього зібрали аж 600 тисяч євро, йдеться у сюжеті ТСН.

Завдяки небайдужим необхідну суму знайшли всього за 5 днів. Територія зоопарку у регіоні Бретань сягає 13 гектарів, там мешкають десятки рідкісних тварин: вовки, пінгвіни, крокодили, леви та червоні панди. Усіх збираються навчити виживати у дикій природі і відпустити. А звіринців перетворити на реабілітаційний центр для врятованих від браконьєрів тварин. От тільки в Європейській асоціації зоопарків у доцільності такого проекту сумніваються.

ПРОДУКТИ ПРОТИ ПОХМІЛЛЯ

Вживання кокосового соку, груші і лайма, а також сиру, помідорів і огірків допомагає організму швидше подолати наслідки вживання алкоголю.

Вчені з Інституту хімічної технології в індійському Мумбаї дійшли висновку, що кокосовий сік, груші, лайм, сир, помідори та огірки допомагають організму швидше впоратися з похміллям. Результати дослідження були опубліковані в журналі *Current Research in Food Science*.

Як пояснили фахівці, причиною похмілля є перетворення етанолу в ацетальдегід, який накопичується в організмі. Для того, щоб зруйнувати і переварити його, необхідні такі речовини, як алкогольдегідрогеназа (АДГ) і альдегіддегідрогеназа (АЛДГ).

Індійські вчені перевірили різні продукти, щоб оцінити їхній вплив на два ферменти. Вони протестували фрукти, овочі, крупи, спеції, молочні продукти, каву.

Так було встановлено, що груша, лайм, кокосовий сік, сир, помідори та огірки найбільш сильно підвищують активність ферментів і таким чином допомагають позбутися алкоголю в організмі.

Експерти радять антипохмільний напій, який на 65% складається з груші, на 25% — з лайма, і на 10% — з кокосового соку.

Також наголошується, що сир, помідори і огірки, якщо вживати їх у салаті, роблять значний вплив у боротьбі з побічними ефектами алкоголю.

При цьому вчені рішуче не рекомендують вживати каву, оскільки вона може навіть продовжити похмілля.

Крім того, не варто зупиняти свій вибір на молоці, зернових культурах, включаючи овес, арахіс, просо, кукурудзу, а також спеціях, яйцях і вітаміні С.

ПРОДУКТ, ЩО СПРИЯЄ РОСТУ М'ЯЗИВ

Щоденне вживання шпинату допомагає зміцнювати м'язи і сприяє зростанню м'язової тканини, запевняють німецькі вчені.

Шпинат підвищує масу і працездатність м'язів. Такого висновку дійшли вчені з Вільного університету Берліна, повідомляє Focus.

З'ясувалося, що овоч має здатність зміцнювати м'язи і сприяє зростанню м'язової тканини. У ньому міститься екдистерон, який ще називають рослинним стероїдом.

Дослідники провели експеримент, в якому були задіяні 46 осіб. Протягом 10 тижнів вони брали екстракт шпинату і плацебо.

Ні учасники, ні вчені не знали, хто належить до якої групи. На початку і в кінці дослідження випробуванням виміряли м'язову масу, а також силу в жимі лежачи.

З'ясувалося, що учасники експерименту, які брали екдистерон, поліпшили свої показники в жимі лежачи, а також істотно наростили масу м'язової тканини.

Вчені дійшли висновку, що ця речовина діє на людей як класичний допінг. Тепер фахівці виступають за включення екдистерону до списку заборонених для приймання речовин.

СОЄВІ ПРОДУКТИ ВИЗНАЛИ НЕБЕЗПЕЧНИМИ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я

Соєві продукти, які дехто використовує в якості заміни продуктів тваринного походження, можуть завдати серйозної шкоди здоров'ю. До такого висновку прийшли вчені з Франції, повідомляє *HealthNews*.

Фахівці проаналізували 55 продуктів із сої, включаючи десерти, соуси і напої, і встановили, що в сої міститься високий рівень фітоестрогенів, які можуть впливати на гормональний фон, а в окремих випадках провокувати виникнення онкологічних захворювань.

За словами вчених, небезпеку в сої також несуть гербіциди, якими обприскують рослини. У Всесвітній організації охорони здоров'я ці речовини класифікуються як «ймовірний канцероген».

Крім того, в сої містяться елементи, що знижують засвоєння кальцію, заліза, цинку, магнію і білка.

СПИСОК ШКІДЛИВИХ ПРОДУКТІВ

Іспанські дієтологи перерахували продукти, які, на їхню думку, варто виключити з раціону, пише *La Vanguardia*.

За словами фахівців, існують продукти, які не тільки не приносять користі, але і можуть завдавати шкоди організму в середньостроковій і довгостроковій перспективі.

«Дієтологи кожен день стикаються

з твердженням, що кілька келихів вина або пива на день можуть бути корисні для здоров'я, але це не просто брехня — це справжнє варварство», — заявила дієтолог Пілар Ескер.

Також, за її словами, рафіноване борошно та вироби з нього наносять шкоду здоров'ю, викликаючи раптові підняття і падіння рівня глюкози, які виснажують підшлункову залозу і можуть призвести до діабету.

Рекомендується відмовитися також від ковбас, знежирених молочних продуктів, а також продуктів, в назві яких міститься фраза «без цукру».

НАЗВАНО ДІЄВІ СПОСОБИ СХУДНУТИ БЕЗ ВПРАВ

Схуднення без фізичної активності передбачає зміни режиму харчування і введення певних продуктів. Фахівці назвали дієві способи схуднути без фізичного навантаження. Про це повідомляє портал *Food.news*.

Люди, які з якихось причин не можуть або не хочуть займатися вправами для схуднення, можуть скористатися двома перевіреними способами.

Відповідно до першого — необхідно споживати добову норму калорій протягом восьми годин, а решту 16 годин (включно зі сном) не їсти зовсім.

Другий варіант пропонує протягом трьох днів на тиждень споживати по 25% від добової норми калорій, а в дні, що залишилися, їсти в звичайному режимі, але не переїдати.

Щоб результати були помітнішими, дієтологи радять відмовитися від солодких напоїв, включаючи енергетики. Також необхідно збільшити кількість споживаного білка за рахунок м'яса птиці, риби, тофу, квасолевих культур, гарбузового насіння і несолоного арахісу.

Сформувати невеликі котлети і обсмажити їх на олії з двох боків до золотистості скоринки приблизно по 5 хвилин. Подавати їх гарячими із будь-яким гарніром, салатом або овочами.

СМАКОТИНКА

Гарбузово-курячі котлетки

Склад: 400 г курячого філе, 1 яйце, 200 г гарбуза, 1 цибулина, 2 зубки часнику, 1 ст. ложка вершкового масла, 2 ст. ложки манки, 2 ст. ложки олії, мелений коріандр за смаком, чорний мелений перець за смаком, сіль за смаком.

Приготування: Гарбуз очистити від шкірки і насіння і натерти на крупній тертці. Куряче філе пропустити через м'ясорубку разом із цибулею і часником.

З'єднати фарш і гарбуз, додати яйце, розм'якшене вершкове масло, манку, спеції, посолити і гарненько перемішати. Залишити фарш на 20 хвилин.